

17:15-17:50

Konfüzyonel Durum - Deliryum: İki Olgu Sunumu ve Bazı Temel Bilgiler

Gökhan Erkol

İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı

Biz nörologların deyişle akut konfüzyonel durum ya da deliryum; Hipokrat'dan beri bilinegelmiş (frenitis), daha sonra da Celcus tarafından "akıl yoldan çıkması" olarak tanımlanmış bir tablodur. Bu tablo bir tıbbi hastalığı olan ya da 65 yaş üzerindeki insanlarda oldukça sık gözlenir (% 10-30, %14-56). Yaşlı hastalarda hele demans varsa birçok hastalık kendini deliryum ile belli eder.

Deliryumun en önemli klinik özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

Akut olarak yerleşmiş ve dalgalanan bir mental durum değişmesinin varlığı;

Dikkat bozukluğu;

Dezorganize düşünce;

Bilinç düzeyi değişiklikleri;

Algılamada bozukluklar;

Uyku-uyanıklık döngüsü bozukluğu;

Psikomotor aktivitede değişiklikler;

Oryantasyon ve bellek sorunları;

Davranışsal ve duygusal sorunlar.

Diğer bilişsel sorunlar (okuma, yazma sorunları gibi).

Patofizyoloji tam olarak tanımlanamamakla birlikte, dikkatle ilgili serebral yapılarda (iki taraflı-özellikle de sağ- prefrontal korteks, temporo-parietal bileşke, talamus ve üst beyin sapı) herhangi bir nedenle oluşan işlev kaybı deliryuma yol açabilir. Polimodal kortikal alanlar ve bunların limbik sistem ve talamusla bağlantıları önemlidir.

Bir diğer açıklama da kolinerjik-dopaminerjik dengenin bozulmasıdır. Antikolinerjik ajanlarla ve dopaminerjik tedavi ile deliryum ortaya çıkması ve bu tablonun dopamin reseptör blokerleri ya da kolin esteraz inhibitörleri ile düzelmesi bu savı destekler.

Deliryum nedenleri arasında:

Metabolik sorunlar;

İlaçların gerek medikal amaçlı (özellikle polifarmasi) ve gerekse kötüye kullanımı ya da kesilmesi;

İnfeksiyonlar(merkezi sinir sistemi ya da sepsis);
Nörolojik nedenler (inme, epilepsi, kafa travması...);
Cerrahi operasyonlar;

Diğer nedenler (limbik ensefalit, kardiyak hastalıklar...); sayılabilir.

Bu sunum içinde daha önce tarafımdan izlenmiş olan; 44 yaşında kemotrepi sonrası düzelen akut konfüzyonel dönemleri olan bir kadın hasta ve 68 yaşında ve ülseri için "kudret narı" kullanımı ile deliryum tablosu gelişen bir erkek hastaya ait klinik özellikler sunulacaktır.

KAYNAKLAR

1. Neurology in Clinical Practice, Principles of Diagnosis and Management; Bradley W.G, Daroff R.B, Fenichel G.M, Jankovic J. Elsevier, 2004
2. Principles of Behavioral and Cognitive Neurology, M. Marcel Mesulam, OUP, 2000
3. İfosfamide bağlı gelişen bir mental konfüzyon vak'ası. Yeni Symposium ocal-Nisan 2004, 75-78.